

„Balul hoților“ de Jean Anouilh. Regia și scenografia : Radu Penciu

TEATRUL TINERETULUI

DIN

PIATRA NEAMȚ

Spectacolul *Harap Alb* dobândește un caracter programatic. În locul vechilor formule scenice ale feeriei și basmului național, echipa pietreană ne-a propus o caligrafie nouă, tinerească, modernă, lipsită de teribilism sau ostentație. Captivează inventivitatea, autenticitatea diferitelor soluții scenice și, mai cu seamă, unitatea stilistică a întregii montări. Meritul principal al creatorilor spectacolului constă în traducerea plastică și valorificarea umorului lui Creangă; forța și bogăția de pitoresc ale operei sînt transpuse în imagini scenice suculente, dar stilizate cu rafinament și eleganță. Universul fabulos în care eroii viețuiesc și-și deapănă încercările pline de curaj a fost construit pe o linie de joacă spontană și amuzată (regia: Zoe Anghel-Stanca). De la arlecini și din diferite puncte ale sălii, un povestitor (Corneliu Dan Borgia) ne citește basmul, în timp ce pe sce-

nă se materializează expresiv șirul miticelor întâmplări. Ele se ilustrează pline de vervă într-o ritmică susținută, cu accente parodice, cu spirituale resurse marionetistice, cu virtuozități de pantomimă și sublinieri grotești, valențele cosmice ale basmului acordindu-se cu dimensiunile lui pămîntene. Am apreciat în mod deosebit modul subtil în care a fost introdus în imaginea scenică folclorul moldovenesc.

Grația și precizia de balet modern a întregii puneri în scenă se datoresc în primul rînd fanteziei și talentului lui Gheorghe Căciuleanu, care a desenat în chip spiritual întreaga mișcare scenică, apoi lui Lucian Ionescu pentru inspirata sa ilustrație muzicală. Ochiul spectatorilor de toate vîrstele au fost încantați de jocul feerie al culorilor. El se datorește deopotrivă, decorului delicat și sugestiv al lui Vladimir Popov, elementelor sale puține, dar deosebit de expresive — de la podiumul negru, lăcuit, la circularul alb (construit din panouri mobile), la sistemul zodiacal ce tutelează acțiunea — ca și adorabilele costume concepute de Diana Ioan, o științioasă explozie de ciucuri colorați prinși pe fine osaturi metalice. Frumos, diafan înveșmîntați, actorii au evoluat cu haz și deosebit de conștiincios, sugerînd tot timpul spontaneitatea voit naivă și „cabotină” a teatrului popular. Fermecătoare, pitorească, spectaculoasă a fost apariția și evoluția lui Valentin Urițescu în năzdrăvanul Cal Înăripăt.

Interpretul a reușit, cu bune efecte de sugestie comică, să impună imaginea acestei fabuloase intruchipări animale. Din ceata celor cinci giganți telurici s-au desprins prin expresivitatea interpretării: Gerilă (Boris Petroff) și Păsărilă (Mitică Popescu). Grația Luciei Ștefănescu-Dobre a concentrat atenția și asupra fetei lui Roș-Împărat. Constantin Cojocaru a conturat cu candoare, cu emoție lirică și haz discret, chipul lui Harap Alb.

E adevărat că montarea a păcătuț prin oarecare dezechilibru, prin aglomerarea de efecte comice în prima parte, și printr-o scădere a invențiilor scenice în partea a doua. Tot așa de adevărat e că jocul unora din interpreți s-ar fi cerut uneori cenzurat cu mai multă rigoare artistică, după cum un povestitor mai puțin liniar, ar fi adăugat un spor de culoare și farmec reprezentației. În ansamblul său, montarea poartă însă cu cinste „marca fabricii”, dezvăluie atitudinea creatoare a colectivului față de text, pofta sa de joc.

Din păcate, a doua reprezentație a turneului, *Balul hoților*, pe drept considerată o lucrare de mîna a doua a lui Anouilh, a derutat prin eclipsa de fantezie, prin scăzutul interes al lui Radu Penciulescu față de propria sa montare în care a deținut — cumular — funcția de tîlmăcitor al textului, de decoratur al scenei și de regizor al spectacolului. Grațios portret satiric la adresa unor moravuri din înalta societate, joc convențional cu efecte sigure între aparențe și esențe, o atmosferă de conspirație și mister, cu lovituri de teatru specific vodevilului polițist, constantă sursă de comic, continuă schimbare de identități între nobili și pungași, toate acestea au căpătat în spectacolul de la Piatra Neamț un relief lipsit de farmec și de haz, grosolan. Au răbufnit în această reprezentație surprinzătoare înclinații spre diletantism, spre jocul exterior, lipsit de nuanțe și strălucire. Contribuția costumelor Gabrielei Nazarie a fost meritorie. În schimb decorul a dezvăluit mai puține semne de atitudine creatoare, a contrastat prin caracterul stilizat al construcției cu lipsa de expresivitate (ba chiar tendințele de îngroșare naturalistă) ale jocului actoresc.

Față de spectacolele bune — etalon — ale acestei echipe, ne-am deprins a considera că actorii de la Piatra Neamț pot valorifica și „salva” o piesă. Mărturisim că de data aceasta am fost dezamăgiți. Cîteva momente bune din jocul și evoluția Adriei Pamfil-Almăjan (*Lady Hurr*) și ale lui Mitică Popescu (care a încercat o compoziție interesantă în Peterbono — căpetenia pungașilor), ca și prezența talentatelor actrițe Olga Bucătaru (*Eva*) și Lucia Ștefănescu (*Julietta*) nu au reușit să ascundă slăbiciunile generale ale acestei surprinzător de neajutorate montări.

V. D.

TEATRUL DE STAT DIN PLOIEȘTI

În ultima vreme — la rubrica „cronică dramatică” a ziarelor noastre și, îndeosebi în „Săptămîna” (promptă în înregistrarea fenomenului teatral și, în general, a celui de artă) — titluri ca „alte spectacole provinciale” se impun tot mai mult cititorului prin frecvență. Spectacolele celor din Botoșani, Piatra Neamț, Turda, Bacău, Reșița, Constanța, Galați, Ploiești... (lista, pînă la apariția acestor rînduri va fi sporită și cu alte teatre) au adunat seară de seară pe bucurăsteni, care s-au dovedit dornici de noi cunoștințe. Unele dintre întîlniri au fost chiar agreabile, unele teatre dovedind ambiții repertoriale, altele, cîteva interpretări notabile, dar, din păcate, cele mai multe au rămas doar cu ambiția...

Cum însă, obiectul rîndurilor de față nu-l constituie analiza turneelor, mă voi opri la spectacolele teatrului ploieștean al cărui turneu s-a desfășurat de-a lungul a cinci zile.

Ploieștenii au pornit spre Capitală cu *Nevastă-mea se război* — comedie muzicală, adaptare și prelucrare de S. Anastasescu după Eugène Labiche, și *Dragoste și aventură* de Gh. Dumbrăveanu — de asemenea o comedie muzicală, hotărîți (alegera acestor texte ne-o dovedește) să dea „rețete” de conviețuire conjugală. Bune sau rele? Nu contează de vreme ce răspunderea o poartă doar autorii! Și ploieștenii și-au asigurat creditul făcînd apel — în cazul primului spectacol — la Eugène Labiche care, de ce n-am recunoaște-o, ne-a amuzat pentru o seară.

Desigur, am putea fi acuzați de un anumit grad de incultură recunoscînd că la o piesuță hazlie, care e sortită uitării de timpuriu care înghite și devorează orice creație cu un anumit grad de perisabilitate, am ris laolaltă specialiști și nespecialiști, că am uitat o seară să despăcim firul în șapte-sprezece și am recunoscut că există femei geloase, care-și abrutizează prin cicăleală soțul (dacă nu era cumva), că există femei care... nu-s geloase (dar care se pricep de minune să-l facă pe soț gelos), că bărbații sînt... așa cum sînt; ni se va reproșa că am uitat să ne revoltăm vis-à-vis de un text banal (n-duce nimic nou, în materie de gelozie și de măcinat nervi se vede că n-am progresat cu nimic, ce păcat!); că în loc să ridem fără pretenție, trebuia să fim serioși. Vorba ceea: o femeie geloasă e o adevărată tragedie, și atunci, de ce să rizi?

Am urmărit evoluția unei echipe care a lucrat de-a lungul a trei acte pe partituri ce prezentau risul unor îngroșări — atît de tentante în acest gen aproape revuistic —